

APLINKOS APSAUGOS AGENTŪRA

Biudžetinė įstaiga, A. Juozapavičiaus g. 9, LT-09311 Vilnius,
tel. 8 706 62 008, faks. 8 706 62 000, el.p. aaa@aaa.am.lt, http://gamta.lt.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188784898

J. Kličiaus individualiai įmonei
„Gelmių tyrimai“
V. Gaidžio įmonei „Vytotrans“
Švenčionių rajono savivaldybės administracijai
Nacionalinio visuomenės sveikatos centro prie
Sveikatos apsaugos ministerijos Vilniaus
departamentui
Vilniaus apskrities priešgaisrinei gelbėjimo
valdybai
Kultūros paveldo departamento prie Kultūros
ministerijos Vilniaus skyriui

2017-09-21
Į 2017-09-04

Nr. (28.7)-A4-9666
Nr. 187/r-k

Kopija
Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos
Vilniaus regiono aplinkos apsaugos
departamentui

ATRANKOS IŠVADA DĖL ŠVENČIONIŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS LYGUMŲ ŽVYRO TELKINIO NAUDOJIMO POVEIKIO APLINKAI VERTINIMO

1. Informaciją pateikė

J. Kličiaus IĮ „Gelmių tyrimai“, Kaukų g. 37, Vilnius, tel. 8686 19335, el. p. gelmiu.tyrimai@gmail.com.

2. Planuojamos ūkinės veiklos užsakovas

V. Gaidžio įmonė „Vytotrans“, Taikos al. 13, Švenčionėliai, Švenčionių r. sav., tel. 838732796, el. p. vytotrans@xxx.lt

3. Planuojamos ūkinės veiklos pavadinimas

Švenčionių rajono savivaldybės lygumų žvyro telkinio naudojimas.

4. Numatoma planuojamos ūkinės veiklos vieta

Planuojamą ūkinę veiklą numatoma vykdyti Švenčionių r. sav., Švenčionių sen., Mielagėnų kelio k. PŪV teritorija apima Lygumų telkinį, kuris patenka į žemės sklypą, kurio kadastro Nr. 8687/0002:457 (bendras sklypo plotas – 8,8 ha). Pagrindinė žemės sklypo žemės naudojimo paskirtis – pramonės ir sandėliavimo objektų teritorijos. Žemės sklypas nuosavybės teise priklauso V. Gaidžio įmonei „Vytotrans“. PŪV teritorijoje apie 0,3 ha užima III grupės laukų apsauginiai miškai. Laukų apsauginių miškų plotuose žvyro gavyba nebus vykdoma.

5. Trumpas planuojamos ūkinės veiklos aprašymas

Žemės sklypas, kuriame planuojama ūkinė veikla yra didesnis už planuojamą naudoti Lygumų telkinio plotą. Bendras žemės sklypo plotas – 8,8 ha, o žvyro gavyba planuojama tik 5,52 ha plote. Likęs plotas bus iš dalies naudojamas karjero priklausiniams (privažiavimo keliui, technikos saugojimui ir t.t.). Iškasus išteklius numatoma, kasybos darbais paveiktus plotus rekultivuoti į mišką.

Švenčionių rajono savivaldybės teritorijos bendrasis planas patvirtintas Švenčionių rajono savivaldybės tarybos 2009 m. sausio 23 d. sprendimu Nr. T-2 „Dėl Švenčionių rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano“. Pagal bendrojo plano žemės naudojimo ir apsaugos reglamentų brėžinį PŪV teritorija patenka į miškų ūkio paskirties žemių teritorijas bei gamtinio karkaso teritorijas – geoekologines takoskyras (T3), kuriose gražinami ir gausinami kraštovaizdžio natūralumą atkuriantys elementai. PŪV teritorijos natūralus kraštovaizdis jau yra sunaikintas anksčiau čia vykdytos pramoninės veiklos. Didesnė PŪV paviršiaus dalis pažeista, jos šiaurinėje dalyje yra nedidelis karjeras. PŪV išsidėsčiusi buvusioje pramoninėje teritorijoje, kurioje anksčiau veikė asfaltbetonio gamykla, joje išlikę buvusios pramoninės veiklos pėdsakai – išasfaltuotos/cementuotos aikštelės ir privažiavimai, rezervuaras, cisternų aikštelė, buvusių gamybinių patalpų griuvėsiai bei administracinis pastatas. Pilnai išekspluotavus Lygumų žvyro telkinio išteklius, karjeras bus rekultivuotas į mišką, taip integruojant teritoriją į esamą telkinio apylinkių gamtinę aplinką.

Susisiekimas su nagrinėjamu Lygumų žvyro telkiniu (PŪV vieta) yra labai geras. Už pietrytinio žemės sklypo, kuriame išsidėsčiusi PŪV teritorija, pakraščio nutiestas rajoninis kelias Nr. 4401 Švenčionys – Mielagėnai – Andriejauka. Tai IV kategorijos 19 m pločio valstybinės reikšmės kelias su asfalto dangą. Šiuo keliu pavažiavus 0,5 km į pietvakarius galima išvažiuoti į asfaltuotą krašto kelią Nr.110 (Švenčionys – Adučiškis), kuriuo iki Švenčionių miesto centro – 2,3 km, o iki Adučiškio miesto – 20,6 km.

Planuojamo naudoti Lygumų telkinio dangą sudaro skurdus augalinis sluoksnis, lokaliai pasitaikančios nedidelio storio priesmėlio nuogulos, perstumtas gruntas (smėlis, žvyras ar priesmėlis). Bendras dangos gruntų storis telkinyje kinta nuo 0,0 iki 3,1 m, vidutiniškai sudaro – 0,50 m. Kaip jau minėta Lygumų telkinio apylinkės, tai buvusi pramoninė teritorija, todėl augalinis sluoksnis čia paplitęs ne visame telkinio plote, o tik vakarinėje telkinio dalyje ir rytiniame pakraštyje. Geologinės žvalgybos duomenimis planuojamame naudoti Lygumų telkinyje, kurį apima PŪV yra 27 tūkst. m³ dangos grunto, iš jų apie 3 tūkst. m³ sudaro augalinis gruntas. Nukastas augalinis sluoksnis bei mineraliniai dangos gruntai bus laikinai sandėliuojami karjero pakraščiuose, o vėliau panaudojami karjero rekultivavimo darbų metu – šlaitų lėkštinimui, karjero dugno išlyginimui bei augalinio sluoksnio atstatymui iškastuose neapvandenintuose plotuose.

Planuojamame naudoti Lygumų telkinyje ir jo apylinkėse paplitusios Baltijos posvitės kraštinių darinių fliuvioglacialinės (ft III bl) bei to paties amžiaus glacialinės (g III bl) nuogulos. Naudingą klodą sudaro žvyro nuogulos su įvairiagrūdžio, vietomis žvirgždingo, silpnai iki stipriai aleuritingo smėlio lėšiais. Bendras detalai išžvalgytų išteklių storis PŪV teritorijoje kinta nuo 2,10 iki 7,30 m, vidutiniškai sudaro – 3,95 m. Smėlio lėšiai dažniau pasitaiko vakarinėje telkinio dalyje, tačiau vieningo ploto nesudaro. Gruntiniai vandenys PŪV teritorijoje, geologinės žvalgybos metu užfiksuoti tik lokaliai, apatinėje fliuvioglacialinių nuogulų pjūvio dalyje, 3,8 – 7,2 m gylyje. Naudingas klodas daugiausiai yra sausas, ir tik lokaliai šiaurės rytinėje ir pietvakarinėje telkinio dalyse, apatinė 0,3 – 3,5 m naudingo klodo dalis yra apvandeninta. Augalinio sluoksnio nuėmimui, technologinių karjero vidaus kelių įrengimui bus naudojamas buldozeris. Mineraliniai dangos gruntai bus nuimami buldozeriu, o ten kur dangos storis viršija vieną metrą – tiesiogiai nukasami atvirkščio kasimo ekskavatoriumi. Nukasus virš naudingojo klodo esančią dangą, sausas naudingasis klodas bus kasamas atvirkščio kasimo ekskavatoriumi arba frontaliu krautuvu. Šiaurės rytinėje ir pietvakarinėje telkinio dalyse, kur apatinė 0,3 – 3,5 m naudingo klodo dalis yra apvandeninta gruntas bus kasamas atvirkščio kasimo ekskavatoriumi pirmiausia supilant gruntą į apsausinimo kaupą. Nusausėjęs gruntas iš kaupų bus nukasamas frontaliu krautuvu. Žaliava iš karjero bus išvežama iki 24 tonų keliamosios galios autosavivarčiais MAN arba jų analogais. Planuojamas maksimalus metinis žvyro iškasimas – iki 10 tūkst. m³ per metus. Po naudingosios iškasenos pilno iškasimo, numatoma karjerą rekultivuoti į mišką. Rekultivacijos darbai bus vykdomi pagal parengtą, suderintą ir patvirtintą Lygumų telkinio žvyro išteklių naudojimo planą.

Planuojamoje teritorijoje gruntinis bei paviršinis vanduo gamybiniais ir buitiniams tikslams nebus naudojamas. Darbuotojų buitiniams poreikiams tenkinti bus įrengta konteinerinio tipo administracinė – buitinė patalpa su trumpalaikio buitinių nuotėkų sukauptimo rezervuaru, geriamasis vanduo bus atvežamas plastikinėje taroje. Ūkinės veiklos metu susidariusios buitinės nuotėkos iš jų sukauptimo rezervuarų, pagal sutartį su nuotėkas tvarkančia įmone, bus išvežamos į buitinių nuotėkų valymo įrenginius.

Artimiausia gyvenamoji sodyba nuo PŪV nutolusi 35 m.

Mobilieji oro taršos šaltiniai (kasybos technika), atliekant kasybos ir pervežimo darbus, sudarys taršą iš dyzelinių variklių išmetamųjų vamzdžių pašalinamomis dujomis bei nuo kelių dangos susidarančiomis dulkėmis (dulkės galimai susidarys kraunant dangos ir naudingojo klogo gruntą į savivartį). Dulkėtumo mažinimui numatomos šios priemonės: esant sausiems orams, karjero vidaus keliai ir privažiavimo keliai laistomi vandeniu; transporto priemonių ir kitų mobiliųjų mechanizmų greitis ribojamas karjero vidaus keliuose iki 20 km/h bei produkcijos išvežimo keliuose su žvyruota danga autosavivarčių greitis ribojamas iki 40 km/h; transportuojant gruntą autosavivarčių kėbulai bus dengiami tentais. Atlikti skaičiavimai parodė, kad tarša iš mobilių taršos šaltinių bus minimali, taikant dulkėtumo mažinančias priemones, galima tarša kietosiomis dalelėmis bus minimali.

Atliekant skaičiavimus buvo priimama, kad artimiausias buldozerio, krautuvo ar ekskavatoriaus ir autosavivarčio atstumas iki artimiausios gyvenamosios sodybos bus 35 m. Išilgai šiaurinės, pietinės ir vakarinės planuojamo naudoti Lygumų telkinio išorinės ribos bus supiltas 10 m pločio ir 3 m aukščio dangos gruntų pylimas, kuris tarnaus ir kaip triukšmo sklaidos barjeras. Gauti skaičiavimų rezultatai parodė, kad planuojamos ūkinės veiklos metu nebus viršijamas triukšmo lygis artimiausioje gyvenamojoje aplinkoje. Siekiant sumažinti triukšmo poveikį darbuotojų sveikatai Lygumų žvyro telkinio eksploatavimo metu naudojami Europos Sąjungos saugias darbo sąlygas atitinkantys mechanizmai. Visų šiuolaikinių kasybos mašinų operatorių darbo vietos (kabinos) yra aprūpintos oro kondicionavimo ir triukšmo slopinimo įrenginiais. Buldozerių, krautuvių, ekskavatorių operatorių kėdės turi apsaugą nuo vibracijos.

PŪV teritorija, kuri apima planuojamą naudoti Lygumų žvyro telkinį apima nepatenka į saugomas ir „Natura 2000“ teritorijas. Arčiausiai PŪV teritorijos esančios saugomos teritorijos tai: 190 m į rytus nutolęs Sirvėtos regioninis parkas; 2,1 km į šiaurę nutolęs, Sirvėtos regioninis parko teritorijoje esantis Šventos kraštovaizdžio draustinis; 5,2 km į pietvakarius nutolęs Kunigiškės kraštovaizdžio draustinis. Arčiausiai PŪV teritorijos esanti Natura 2000 teritorija – Sėtikės upė ir jos slėnis, nuo PŪV teritorijos nutolusi 3,7 km į šiaurės rytus. Už 0,3 km į pietvakarius nuo PŪV teritorijos teka Žeimenos kairysis intakas – upelis Mera – Kūna, 2,1 km į šiaurės rytus nuo PŪV teritorijos telkšo ežeras Bėlys, o 2,0 km į šiaurę – Beržuvio ežeras. Upelis Mera – Kūna ir Beržuvio ežeras priklauso Nemuno upės baseinui, Žeimenos upės pabaseiniui, tuo tarpu ežeras Bėlys priklauso Dauguvos upės baseinui. PŪV teritorija nepatenka nei į upelio Mera – Kūna, nei į Beržuvio ir Bėlio ežerų pakarančių apsaugos juostas ar apsaugos zonas. Planuojama ūkinė veikla jokio ryšio su gretimose apylinkėse esančiais upeliais ar ežerais neturės. Švenčionių vandenvietė nuo PŪV nutolusi apie 1,3 km į pietvakarius. PŪV teritorijos dalis (apie 1,8 ha) patenka į Švenčionių vandenvietės II grupės 3-iosios juostos 3A ir 3B sektorius. Pagal Specialiųjų žemės ir miško naudojimo sąlygų, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1992 m. gegužės 12 d. nutarimu Nr.343 „Dėl specialiųjų žemės ir miško naudojimo sąlygų patvirtinimo“, XX skyriaus „Požeminio vandens vandenviečių apsaugos zonos“ 94.1 ir 94.2 punktuose nurodytus reikalavimus naudingų iškasenų karjerų įrengimas II grupės vandenviečių apsaugos zonos 3-iosios juostos 3A sektoriuje nėra draudžiamas.

PŪV teritorijoje nėra nekilnojamųjų kultūros vertybių. Artimiausios nekilnojamosios kultūros vertybės yra - 1,8 km į pietvakarius nutolusi Kopyltėlė 1831 ir 1863 metų sukilimų aukoms atminti (kodas 17044) ir apie 1,4 km į pietvakarius nutolęs Namas – Gyvenamasis pastatas (kodas 11229).

Gaisrų tikimybė planuojamos ūkinės veiklos teritorijoje minimali.

5¹. Planuojamos ūkinės veiklos poveikio Europos ekologinio tinklo „Natura 2000“ teritorijoms reikšmingumas

PŪV teritorija nepatenka į Europos ekologinio tinklo „Natura 2000“ teritorijas ir su jomis nesiriboja. Artimiausia Europos ekologinio tinklo Natura 2000 teritorija yra Sėtikės upė ir jos slėnis (apsaugos statusas – teritorijos atitinkančios BAST kriterijus) nuo PŪV nutolusi apie 3,7 km, todėl Europos ekologinio tinklo „Natura 2000“ teritorijoms reikšmingumą atlikti yra netikslinga.

6. Pastabos ir pasiūlymai

6.1. PŪV užsakovas, vadovaudamasis Visuomenės informavimo ir dalyvavimo planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo procese tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2005 m. liepos 15 d. įsakymu Nr. D1-370 „Dėl visuomenės informavimo ir dalyvavimo planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo procese tvarkos aprašo patvirtinimo“, apie atrankos išvadą turi informuoti visuomenę ir raštu informuoti Aplinkos apsaugos agentūrą apie atliktą visuomenės supažindinimą.

6.2. Vykdomos veiklos metu paaiškėjus, kad daromas didesnis poveikis aplinkai už informacijoje Poveikio aplinkai vertinimo atrankos išvadai pateiktus arba teisės aktuose nustatytus rodiklius, veiklos vykdytojas privalės nedelsiant taikyti papildomas poveikį aplinkai mažinančias priemones arba mažinti veiklos apimtis/nutraukti veiklą.

6.3. Veiklos vykdytojas visais atvejais privalės laikytis visų aktualių veiklą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimų, keičiantis teisiniam reglamentavimui atitinkamai keisti veiklos rodiklius.

6.4. Planuojama ūkinė veikla gali būti vykdoma tik pakeitus esamą žemės sklypo (kadastro Nr. 8687/0002:457) naudojimo paskirtį ir naudojimo būdą į žemės naudojimo paskirtį ir būdą leidžiantį vykdyti naudingųjų iškasenų gavybą minėtame žemės sklype.

7. Pagrindiniai motyvai, kuriais buvo remtasi priimant išvadą

7.1. PŪV teritorija nepatenka į saugomas, kultūros vertybių ar Europos ekologinio tinklo „Natura 2000“ teritorijas.

7.2. Susisiekimas su nagrinėjamu Lygumų žvyro telkiniu (PŪV vieta) yra labai geras. Už pietrytinio žemės sklypo, kuriame išsidėsčiusi PŪV teritorija, pakraščio nutiestas rajoninis kelias Nr. 4401 Švenčionys – Mielagėnai – Andriejauka. Tai IV kategorijos 19 m pločio valstybinės reikšmės kelias su asfalto danga.

7.3. Iškasus išteklius numatoma kasybos darbais paveiktus plotus rekultivuoti į mišką, kas pagerins esamą vietovės kraštovaizdį.

7.4. Planuojamoje teritorijoje gruntinis bei paviršinis vanduo gamybiniais ir buitiniams tikslams nebus naudojamas. Darbuotojų buitiniams poreikiams tenkinti bus įrengta konteinerinio tipo administracinė – buitinė patalpa su trumpalaikio buitinių nuotėkų sukaupimo rezervuaru, geriamasis vanduo bus atvežamas plastikinėje taroje. Ūkinės veiklos metu susidariusios buitinės nuotėkos iš jų sukaupimo rezervuarų, pagal sutartį su nuotėkas tvarkančia įmone, bus išvežamos į buitinių nuotėkų valymo įrenginius.

7.5. PŪV teritorijos dalis (apie 1,8 ha) patenka į Švenčionių vandenvietės II grupės apsaugos zonos 3-iosios juostos 3A ir 3B sektorius. Pagal Specialiųjų žemės ir miško naudojimo sąlygų, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1992 m. gegužės 12 d. nutarimu Nr.343 „Dėl specialiųjų žemės ir miško naudojimo sąlygų patvirtinimo“, XX skyriaus „Požeminio vandens vandenviečių apsaugos zonos“ 94.1 ir 94.2 punktuose nurodytus reikalavimus, naudingų iškasenų karjerų įrengimas II grupės vandenviečių apsaugos zonos 3-iosios juostos 3A sektoriuje nėra draudžiamas.

7.6. Artimiausia gyvenamoji sodyba nuo PŪV nutolusi 35 m. Siekiant sumažinti planuojamos ūkinės veiklos metu transporto priemonių keliamą triukšmą bus išilgai šiaurinės, pietinės ir vakarinės planuojamo naudoti Lygumų telkinio išorinės ribos supiltas 10 m pločio ir 3 m

aukščio dangos gruntų pylimas, kuris tarnaus ir kaip triukšmo sklaidos barjeras, todėl triukšmo lygis neviršys leistinų rodiklių artimiausioje gyvenamojoje aplinkoje.

7.7. Siekiant sumažinti triukšmo poveikį darbuotojų sveikatai Lygumų žvyro telkinio eksploatavimo metu bus naudojami Europos Sąjungos saugias darbo sąlygas atitinkantys mechanizmai. Visų šiuolaikinių kasybos mašinų operatorių darbo vietos (kabinos) yra aprūpintos oro kondicionavimo ir triukšmo slopinimo įrenginiais. Buldozerių, krautuvų, ekskavatorių operatorių kėdės turi apsaugą nuo vibracijos.

7.8. Mobilieji oro taršos šaltiniai (kasybos technika), atliekant kasybos ir pervežimo darbus, sudarys taršą iš dyzelinių variklių išmetamųjų vamzdžių pašalinamomis dujomis bei nuo kelių dangos susidarančiomis dulkėmis (dulkės galimai susidarys kraunant dangos ir naudingojo klogo gruntą į savivartį). Dulkėtumo mažinimui numatomos šios priemonės: esant sausiems orams, karjero vidaus keliai ir privažiavimo keliai laistomi vandeniu; transporto priemonių ir kitų mobiliųjų mechanizmų greitis ribojamas karjero vidaus keliuose iki 20 km/h bei produkcijos išvežimo keliuose su žvyruota danga autosavivarčių greitis ribojamas iki 40 km/h; transportuojant gruntą autosavivarčių kėbulai bus dengiami tentais. Atlikti skaičiavimai parodė, kad tarša iš mobilių taršos šaltinių bus minimali ir neturės neigiamo poveikio aplinkai bei visuomenės sveikatai.

8. Priimta atrankos išvada

Atsižvelgiant į išdėstytus motyvus ir įgyvendinus 6. Pastabos, pasiūlymai, 6.1. - 6.4. p. nurodytas sąlygas, vadovaujantis Lietuvos Respublikos planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo 7 straipsnio 7 dalimi, priimama atrankos išvada: planuojamai ūkinei veiklai – Švenčionių rajono savivaldybės lygumų žvyro telkinio naudojimui poveikio aplinkai vertinimas neprivalomas.

Ši atrankos išvada dėl poveikio aplinkai vertinimo galioja 3 metus nuo atrankos išvados viešo paskelbimo dienos. Užsakovas ar poveikio aplinkai vertinimo rengėjas turi raštu informuoti atsakingą instituciją apie pranešimo paskelbimą visuomenei Visuomenės informavimo ir dalyvavimo planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo procese tvarkos apraše patvirtinto Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2005 m. liepos 15 d. įsakymu Nr. D1-370 „Dėl visuomenės informavimo ir dalyvavimo planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo procese tvarkos aprašo patvirtinimo“ nurodytose visuomenės informavimo priemonėse.

Šis sprendimas gali būti persvarstomas Lietuvos Respublikos planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo nustatyta tvarka arba skundžiamas Vilniaus apygardos administraciniam teismui (Žygimantų g. 2, LT-01102 Vilnius) per vieną mėnesį nuo jo gavimo dienos Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

Direktorius įgaliota Poveikio
aplinkai vertinimo departamento
direktorė

Justina Černienė